

**Toetsingskader
Deel A
Gastouder**

Inleiding

Het toetsingskader gastouder bevat de domeinindeling en de voorwaarden. Het kader betreft een inhoudelijke uitwerking van de kwaliteitsaspecten, ingedeeld naar domeinen en voorwaarden. Vastgelegd is naar welke kwaliteitsaspecten de toezichthouder kijkt. De verschillende vormen van onderzoek (onderzoek na aanvraag registeropname, periodiek onderzoek, incidenteel onderzoek en nader onderzoek) vinden plaats op basis van dit kader. Aan de hand van dit toetsingskader komt de toezichthouder tot een oordeel over de mate waarin aan de basiskwaliteitseisen van gastouderopvang wordt voldaan.

De kwaliteitsaspecten die de toezichthouder beoordeelt ten aanzien van de gastouder zijn ingedeeld naar de volgende domeinen:

1. gastouderopvang in de zin van de Wet kinderopvang;
2. gastouder;
3. accommodatie en inrichting;
4. pedagogisch beleid;
5. aantal kinderen;
6. veiligheid en gezondheid.

Elk domein kent verschillende voorwaarden; criteria waarop wordt getoetst of wordt voldaan aan de kwaliteitsvoorschriften uit de Wet kinderopvang, de AMvB deskundigheidseisen gastouders kinderopvang, Besluit Registratie Kinderopvang, de Regeling Wet kinderopvang, de Beleidsregels kwaliteit kinderopvang of de Wet klachtrecht cliënten zorgsector.

Het toetsingskader gastouder bestaat uit 2 delen, A en B.

Het kalenderjaar 2010 is een overgangsjaar. De toetsing van gastouders wordt in 2010, naast een administratief onderzoek van deel A, beperkt tot een één-uurs-bezoek van de GGD-inspecteur op het opvangadres waarbij zoveel mogelijk eisen uit deel B worden getoetst. Voor gastouders geldt dus in 2010 dat zij na een goedgekeurde aanvraag tot registratie niet opnieuw binnen drie maanden worden gecontroleerd, wat in 2011 en verder wel het geval is. Bovenstaande is zowel van toepassing op bestaande gastouders (reeds werkzaam in 2009) als op nieuwe gastouders (start van werkzaamheden in 2010).

Vanaf 2011 geldt dat de items uit deel A zijn opgesteld om te bepalen of de gastouder in het landelijk register opgenomen kan worden. Deze items zijn door middel van een administratief onderzoek te toetsen. Wanneer een gastouder voldoet aan alle items van deel A dan wordt een onderzoek op het opvangadres gepland waarbij vervolgens items uit deel B getoetst zullen worden. Het onderzoek van deel A vindt plaats vóór registratie. Het onderzoek van deel B vindt plaats binnen 3 maanden na registratie en vervolgens jaarlijks. Zowel na het onderzoek van deel A als na het onderzoek van deel B wordt een openbaar inspectierapport gemaakt. Voldoet een gastouder

niet aan alle items uit deel A dan wordt geen onderzoek op het opvangadres gepland en wordt aan de gemeente geadviseerd de gastouder niet op te nemen in het landelijk register.

Naast het toetsingskader gastouder bestaat een apart toetsingskader voor het gastouderbureau.

Het toetsingskader gastouder is opgesteld door GGD Nederland, in opdracht van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

Dit toetsingskader is opgesteld in oktober 2009.

Domeinindeling, voorwaarden en beslisregels

1. Gastouderopvang in de zin van de Wet kinderopvang

1.0 Gastouder en handhaving	
Wet kinderopvang (Verzamelwet, wordt in de loop van 2010 vastgesteld)	
Voorwaarden	1 Er loopt geen handhaving in het kader van de Wet kinderopvang tegen de gastouder.
	2 De gastouder treft maatregelen om recidive van eerder geconstateerde tekortkomingen in de opvangsituatie te voorkomen.

1.1 Gastouderopvang in de zin van de wet	
Wet kinderopvang (artikelen 1, 45, tweede en derde lid, 46 tweede lid, 47 en 62)	
Voorwaarden	1 De opvang vindt plaats door tussenkomst van een geregistreerd gastouderbureau.
	2 De opvang vindt plaats door een gastouder welke niet de ouder van de op te vangen kinderen is noch de partner van de vraagouder.
	3 De gastouder exploiteert maximaal één voorziening voor gastouderopvang.
	4 De opvang vindt plaats op het woonadres van de gastouder of van één van de vraagouders.
	5 De gastouder is niet inwonend bij de vraagouder.

2. Gastouder

2.1 Verklaring omtrent het gedrag

Wet kinderopvang (artikel 56b, derde, vierde en vijfde lid)

Voorwaarden	1	De gastouder is in het bezit van een verklaring omtrent het gedrag.
	2	Bij opvang in de woning van de gastouder zijn alle huisgenoten vanaf 18 jaar in het bezit van een verklaring omtrent het gedrag.
	3	De verklaring omtrent het gedrag is bij aanvraag om opname in het landelijk register niet ouder dan twee maanden.

2.2 Onder toezicht gestelde kinderen

Wet kinderopvang (artikel 1, lid 1)

Voorwaarden	1	De gastouder heeft geen kinderen die (tijdelijk) onder toezicht staan.
	2	De gastouder is niet (tijdelijk) ontheven of ontzet uit het ouderlijke gezag.

2.3 Deskundigheid gastouder

Wet kinderopvang (artikel 56b, eerste en tweede lid)

AMvB deskundigheidseisen (artikel 2) en daarop gebaseerde ministeriële regeling¹

Voorwaarden	1a	De gastouder beschikt over een getuigschrift conform de ministeriële regeling.
	OF	
	1b	De gastouder beschikt over een EVC-bewijsstuk waaruit blijkt dat de gastouder voldoet aan alle competenties van de bij ministeriële regeling aangewezen MBO-2 opleiding(en).
	2a.	De gastouder beschikt over een geregistreerd certificaat Eerste Hulp aan kinderen van het Oranje Kruis.
OF		
2b.	De gastouder beschikt over een geregistreerd certificaat Spoedeisende Hulpverlening bij Slachtoffers (SEHSO) van NedCert.	

2.4 Kwaliteitseisen gastouder

Wet kinderopvang (artikel 1, lid 1)

Voorwaarden	1	De gastouder is 18 jaar of ouder.
--------------------	---	-----------------------------------

¹ Welke opleidingen kwalificeren is opgenomen in bijlage 1.

Bijlage1

Getuigschriften van onderstaande opleidingen voldoen:

- a. Helpende Zorg en Welzijn 2
 - b. Helpende welzijn 2
 - c. Helpende breed 2
 - d. Helpende sociaal agogisch werk 2
-
- a. Sociaal Pedagogisch Werker 3 (SPW-3)
 - b. Sociaal Pedagogisch Werker 4 (SPW4)
 - c. Pedagogisch Werker niveau 3
 - d. Pedagogisch Werker 3 Kinderopvang
 - e. Pedagogisch Werker niveau 4
 - f. Pedagogisch Werker 4 Kinderopvang
 - g. Onderwijsassistent
 - h. Onderwijsassistent PO/SO (primair onderwijs/speciaal onderwijs)
 - i. Sociaal-Cultureel Werker (SCW)
 - j. Vakopleiding Leidster kindercentra (conform de WEB)
 - k. Kinderverzorging/Jeugdverzorging (KV/JV)
 - l. Kinderverzorgster (KV)
 - m. Kinderverzorging en Opvoeding
 - n. Kinderbescherming A
 - o. Kinderbescherming B
 - p. Kinderverzorgster van de centraleraad voor de kinderouitzending
 - q. Akte Kleuterleidster A
 - r. Akte Kleuterleidster B
 - s. Akte hoofdleidster kleuteronderwijs
 - t. Verdere Scholing in Dienstverband (VSID) richting kinderdagverblijven
-
- a. Leraar basisonderwijs (aan Hogeschool, PABO of IPABO)
 - b. Pedagogiek (HBO-bachelor)
 - c. Sociaal Pedagogische Hulpverlening (SPH)
 - d. Culturele en Maatschappelijke vorming (CMV)
 - e. Pedagogische Academie
 - f. Pedagogisch management kinderopvang
 - g. Akte Lager onderwijs zonder hoofdakte (oude kweekschoolopleiding)
 - h. Educatieve therapie (Mikojel)
 - i. Jeugdhulpverlening

EVC-certificaten (alle certificaten waaruit blijkt dat de gastouder voldoet aan alle vereiste competenties) op basis van onderstaande MBO-2 standaarden zijn geldig:

1. Helpende Zorg en Welzijn 2
2. Helpende welzijn 2
3. Helpende breed 2
4. Helpende sociaal agogisch werk 2

Bron: Ministeriele Regeling OCW

Toetsingskader
Deel B
Gastouder

Inleiding

Het toetsingskader gastouder bevat de domeinindeling en de voorwaarden. Het kader betreft een inhoudelijke uitwerking van de kwaliteitsaspecten, ingedeeld naar domeinen en voorwaarden. Vastgelegd is naar welke kwaliteitsaspecten de toezichthouder kijkt. De verschillende vormen van onderzoek (onderzoek na aanvraag registeropname, periodiek onderzoek, incidenteel onderzoek en nader onderzoek) vinden plaats op basis van dit kader. Aan de hand van dit toetsingskader komt de toezichthouder tot een oordeel over de mate waarin aan de basiskwaliteitseisen van gastouderopvang wordt voldaan.

De kwaliteitsaspecten die de toezichthouder beoordeelt ten aanzien van de gastouder zijn ingedeeld naar de volgende domeinen:

1. gastouderopvang in de zin van de Wet kinderopvang;
2. gastouder;
3. accommodatie en inrichting;
4. pedagogisch beleid;
5. aantal kinderen;
6. veiligheid en gezondheid.

Elk domein kent verschillende voorwaarden; criteria waarop wordt getoetst of wordt voldaan aan de kwaliteitsvoorschriften uit de Wet kinderopvang, de AMvB deskundigheidseisen gastouders kinderopvang, Besluit Registratie Kinderopvang, de Regeling Wet kinderopvang, de Beleidsregels kwaliteit kinderopvang of de Wet klachtrecht cliënten zorgsector.

Het toetsingskader gastouder bestaat uit 2 delen, A en B.

Het kalenderjaar 2010 is een overgangsjaar. De toetsing van gastouders wordt in 2010, naast een administratief onderzoek van deel A, beperkt tot een één-uurs-bezoek van de GGD-inspecteur op het opvangadres waarbij zoveel mogelijk eisen uit deel B worden getoetst. Voor gastouders geldt dus in 2010 dat zij na een goedgekeurde aanvraag tot registratie niet opnieuw binnen drie maanden worden gecontroleerd, wat in 2011 en verder wel het geval is. Bovenstaande is zowel van toepassing op bestaande gastouders (reeds werkzaam in 2009) als op nieuwe gastouders (start van werkzaamheden in 2010).

Vanaf 2011 geldt dat de items uit deel A zijn opgesteld om te bepalen of de gastouder in het landelijk register opgenomen kan worden. Deze items zijn door middel van een administratief onderzoek te toetsen. Wanneer een gastouder voldoet aan alle items van deel A dan wordt een onderzoek op het opvangadres gepland waarbij vervolgens items uit deel B getoetst zullen worden. Het onderzoek van deel A vindt plaats vóór registratie. Het onderzoek van deel B vindt plaats binnen 3 maanden na registratie en vervolgens jaarlijks. Zowel na het onderzoek van deel A als na het onderzoek van deel B wordt een openbaar inspectierapport gemaakt. Voldoet een gastouder

niet aan alle items uit deel A dan wordt geen onderzoek op het opvangadres gepland en wordt aan de gemeente geadviseerd de gastouder niet op te nemen in het landelijk register.

Naast het toetsingskader gastouder bestaat een apart toetsingskader voor het gastouderbureau.

Het toetsingskader gastouder is opgesteld door GGD Nederland, in opdracht van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

Dit toetsingskader is opgesteld in oktober 2009.

Domeinindeling, voorwaarden en beslisregels

1. Gastouderopvang in de zin van de Wet kinderopvang

1.1 Gastouderopvang in de zin van de wet	
Wet kinderopvang (artikelen 1, 45, tweede en derde lid, 46 tweede lid, 47 en 62)	
Voorwaarden	1 De opvang vindt plaats door tussenkomst van een geregistreerd gastouderbureau.
	2 De opvang vindt plaats door een gastouder welke niet de ouder van de op te vangen kinderen is noch de partner van de vraagouder.
	3 De gastouder exploiteert maximaal één voorziening voor gastouderopvang.
	4 De opvang vindt plaats op het woonadres van de gastouder of van één van de vraagouders.
	5 De gastouder is niet inwonend bij de vraagouder.

2. Gastouder

2.1 Verklaring omtrent het gedrag

Wet kinderopvang (artikel 56b, derde, vierde en vijfde lid)

Voorwaarden	1	De gastouder is in het bezit van een verklaring omtrent het gedrag.
	2	Bij opvang in de woning van de gastouder zijn alle huisgenoten vanaf 18 jaar in het bezit zijn van een verklaring omtrent het gedrag.
	3	De verklaring omtrent het gedrag is vóór aanvang van de werkzaamheden bij het gastouderbureau overlegd.
	4	De verklaring omtrent het gedrag is bij overleggen niet ouder dan twee maanden.

2.2 Onder toezicht gestelde kinderen

Wet kinderopvang (artikel 1, lid 1)

Voorwaarden	1	De gastouder heeft geen kinderen die (tijdelijk) onder toezicht staan.
	2	De gastouder is niet (tijdelijk) ontheven of ontzet uit het ouderlijke gezag.

2.3 Deskundigheid gastouder

Wet kinderopvang (artikel 56b, eerste en tweede lid)

Besluit deskundigheidseisen (artikel 2) en daarop gebaseerde ministeriële regeling

Voorwaarde	2a.	De gastouder beschikt over een geregistreerd certificaat Eerste Hulp aan kinderen van het Oranje Kruis.
	OF	
	2b.	De gastouder beschikt over een geregistreerd certificaat Spoedeisende Hulpverlening bij Slachtoffers (SEHSO) van NedCert.

2.4 Kwaliteitseisen gastouder

Beleidsregels kwaliteit kinderopvang¹ (artikel 15b)

Voorwaarde	1	De gastouder is telefonisch bereikbaar.
-------------------	---	---

¹ Normen ontleend aan de beleidsregel gelden als richtlijn. De houder mag daar eventueel van afwijken, mits hij daarvoor een goede reden heeft en ten minste een gelijkwaardig alternatief biedt voor hetgeen de betreffende norm in de beleidsregel beoogt. Is dat het geval dan is de beleidsregel op dat onderdeel niet van toepassing.

2.5 Gebruik van de voorgeschreven voertaal²

Wet kinderopvang (artikel 55)

Voorwaarde	1a De voorgeschreven voertaal wordt gebruikt. OF 1b Er wordt een andere taal als voertaal gebezigd, daar de herkomst van de kinderen in deze specifieke omstandigheid daartoe noodzaakt, overeenkomstig een door de houder vastgestelde gedragscode. ³
-------------------	--

² De Nederlandse taal is de voertaal. Daar waar naast de Nederlandse taal, de Friese taal of een streektaal in levend gebruik is, kan de Friese of de streektaal mede als voertaal worden gebruikt. De in Nederland erkende streektalen zijn het Nedersaksisch en het Limburgs.

³ Het gaat hier om gastouderopvang voor kinderen van buitenlandse expats die tijdelijk in Nederland verblijven, bijvoorbeeld omdat de ouders werken bij een internationaal bedrijf. De voorwaarde is niet bedoeld voor kinderen die in Nederland blijven en opgroeien.

3. Accommodatie en inrichting

3.1 Binnen- en buitenspeelruimte

Wet kinderopvang (artikel 1)

Beleidsregels kwaliteit kinderopvang (artikel 15c)

Voorwaarden	1	De woning waar gastouderopvang plaats vindt is te allen tijde rookvrij.
	2	De woning waar gastouderopvang plaats vindt beschikt over voldoende binnenspeelruimte voor kinderen, afgestemd op het aantal en de leeftijd van de op te vangen kinderen.
	3	De woning waar gastouderopvang plaats vindt beschikt over voldoende buitenspeelmogelijkheden voor kinderen, afgestemd op het aantal en de leeftijd van de op te vangen kinderen.
	4	De woning waar gastouderopvang plaats vindt dient voorzien te zijn van voldoende en werkende rookmelders.

3.2 Slaapruimte opvangadres

Beleidsregels kwaliteit kinderopvang (artikel 15c)

Voorwaarden	1	Er is een afzonderlijke slaapruimte voor in ieder geval kinderen tot anderhalf jaar.
	2	De slaapruimte is afgestemd op het aantal op te vangen kinderen.

4. Pedagogisch beleid

4.1 Pedagogisch beleid	
Wet kinderopvang (artikelen 49, tweede lid en 56b)	
Beleidsregels kwaliteit kinderopvang (artikelen 11 en 15b)	
Voorwaarden	1 De gastouder kent de inhoud van het pedagogisch beleidsplan.
	2 De gastouder handelt conform het pedagogisch beleidsplan.

4.2 Pedagogische praktijk	
Wet kinderopvang (artikelen 49, tweede lid en 56b)	
Voorwaarden	1 De gastouder draagt zorg voor het waarborgen van sociaal emotionele veiligheid.
	2 De gastouder biedt de opvangkinderen de mogelijkheid om tot ontwikkeling van persoonlijke competentie te komen.
	3 De gastouder biedt de opvangkinderen de mogelijkheid om tot ontwikkeling van sociale competentie te komen.
	4 De gastouder draagt zorg voor de overdracht van normen en waarden.

5. Aantal kinderen

5.1 Aantal op te vangen kinderen door gastouder	
Wet kinderopvang (artikel 1)	
Beleidsregels kwaliteit kinderopvang (artikel 15d)	
Voorwaarden	1 Bij een gastouder worden maximaal twee kinderen van 0 jaar gelijktijdig opgevangen.
	2 Bij een gastouder worden maximaal vier kinderen van 0 en 1 jaar gelijktijdig opgevangen.
	3a Bij een gastouder worden maximaal vijf kinderen gelijktijdig opgevangen, als de kinderen (op te vangen én eigen kinderen) allemaal jonger zijn dan 4 jaar. OF 3b Bij een gastouder worden maximaal zes kinderen gelijktijdig opgevangen, als de op te vangen kinderen in de leeftijd van 0 tot 13 jaar zijn. Eigen kinderen tot 10 jaar worden meegerekend.

5.2 Achterwacht	
Wet kinderopvang (artikel 1)	
Beleidsregels kwaliteit kinderopvang (artikel 15b)	
Voorwaarden	1 Indien er drie of meer kinderen op het opvangadres aanwezig zijn, dan is ondersteuning van de gastouder door een andere volwassene in geval van calamiteiten geregeld.
	2 De achterwacht is telefonisch bereikbaar tijdens de opvangtijden.
	3 De achterwacht is in geval van calamiteiten binnen 15 minuten op het opvangadres aanwezig.

6. Veiligheid en gezondheid

6.1 Risico-inventarisatie veiligheid

Wet kinderopvang (artikelen 49, tweede lid, en 56b)

Beleidsregels kwaliteit kinderopvang (artikel 15e)

Voorwaarden	1 De gastouder heeft op het opvangadres een risico-inventarisatie veiligheid van maximaal een jaar oud. ⁴
	2 De gastouder heeft een risico-inventarisatie veiligheid betreffende de actuele situatie.

6.1.1 Beleid veiligheid

Wet kinderopvang (artikelen 49, tweede lid, en 56b)

Beleidsregels kwaliteit kinderopvang (artikel 12, tweede, derde, vierde, vijfde en zesde lid)

Voorwaarden	1 Er is een plan van aanpak waarin is aangegeven welke maatregelen op welk moment worden genomen in verband met de risico's, alsmede de samenhang tussen de risico's en de maatregelen.
	2 Er is een registratie van ongevallen, waarbij per ongeval de aard en plaats van het ongeval, de leeftijd van het kind, de datum van het ongeval en een overzicht van te treffen maatregelen worden vermeld.

6.1.2 Uitvoering beleid veiligheid

Wet kinderopvang (artikelen 49, tweede lid en 56b)

Beleidsregels kwaliteit kinderopvang (artikel 15e)

Voorwaarden	1 De geïnventariseerde risico's zijn compleet en komen overeen met de risico's in de praktijk.
	2 Risico's worden gereduceerd door het nemen van preventieve maatregelen die effectief en adequaat zijn.
	3 De gastouder is op de hoogte van de risico's en handelt conform het plan van aanpak.
	4 De gastouder informeert de volwassen huisgenoten over de risico's en de daarbij behorende maatregelen uit het plan van aanpak.

6.2 Risico-inventarisatie gezondheid

Wet kinderopvang (artikelen 49, tweede lid en 56b)

Beleidsregels kwaliteit kinderopvang (artikel 15e)

Voorwaarden	1 De gastouder heeft op het opvangadres een risico-inventarisatie gezondheid van maximaal een jaar oud. ⁴
	2 De gastouder heeft een risico-inventarisatie gezondheid betreffende de actuele situatie.

⁴ De risico-inventarisatie dient gereed te zijn bij aanvang van de opvang.

6.2.1 Beleid gezondheid

Wet kinderopvang (artikelen 49 en 56)

Beleidsregels kwaliteit kinderopvang (artikel 12, tweede, derde, vierde, vijfde en zesde lid)

Voorwaarde	1 Er is een plan van aanpak waarin is aangegeven welke maatregelen op welk moment worden genomen in verband met de risico's, alsmede de samenhang tussen de risico's en de maatregelen.
-------------------	---

6.2.2 Uitvoering beleid gezondheid

Wet kinderopvang (artikelen 49 en 56)

Beleidsregels kwaliteit kinderopvang (artikel 12, tweede, derde, vierde, vijfde en zesde lid)

Voorwaarden	1 De geïnventariseerde risico's zijn compleet en komen overeen met de risico's in de praktijk.
	2 Risico's worden gereduceerd door het nemen van preventieve maatregelen die effectief en adequaat zijn.
	3 De gastouder is op de hoogte van de risico's en handelt conform het plan van aanpak.
	4 De gastouder informeert de volwassen huisgenoten over de risico's en de daarbij behorende maatregelen uit het plan van aanpak.

6.3 Protocol kindermishandeling

Beleidsregels kwaliteit kinderopvang (artikel 15a)

Voorwaarde	1 Op het opvangadres is een protocol kindermishandeling van het gastouderbureau aanwezig.
-------------------	---

6.3.1 Uitvoering protocol kindermishandeling

Beleidsregels kwaliteit kinderopvang (artikel 15a)

Voorwaarden	1 De gastouder kent de inhoud van het protocol.
	2 De gastouder handelt aantoonbaar naar het protocol.